

Liiga tugev noorenduslõikus võib puu niivõrd ära kurnata, et ta on määratud hukule. Tüvevähki täis ja kõndistatud õunapuu on kole vaatepilt.

Vesikasvud on koormaks

Sageli jätvavad inimesed pärast tugevat noorenduslõikust tekkinud püstiste vesikasvude "metsa" kasvama. Ekslikult arvatakse, et tugevad ja mahlased aastakasvud on väärt asjad. Järgmisel aastal tekivad neile külgvõrsed, ülejäämisel aastal on iga selline oks nagu omaette "õunapuu".

Kui neid on palju, muutuvad nad puule, kelle mõni aasta tagasi ilusasti korda tegite, koormaks. Viie aasta pärast avastate, et puud on vaja jälle noorendada. Õunapuule lõikamine meeldib, aga pidev noorendamine nõrgestab puud ja haigused saavad jaole.

Tugev noorenduslõikus võib puu niivõrd ära kurnata, et koos vesikasvudest metsaga tulevad puule ka seened ja ta on määratud hukule. Tüvevähki täis ja kõndistatud õunapuu pole mitte ainult aednikule kole vaatepilt, vaid ehmatab iga möödijat.

Lõikamisel olge hoolas

Kõige parem on puid lõigata kuiva ilmaga, mil ka niiskusesisaldus õhus on minimaalne. Siis on õhus haigusetektajaid vähem.

Kasutage vaid teravaid lõikeriistu! Neid tuleb enne järgmise puu kallale asumist kindlasti puhastada, et haigusetektajad edasi ei kanduks. Viin sobib puhastamiseks, aga desinfitseerimiseks on piiritus parem.

Lõikehaav peab saama sile, et kahjuritelle peidukohti ei tekiks. Kui haava äär jääb kare, siluge see kohe pärast lõikust terava pussi või aianoaga. Hiljem puit kuivab ja parandada ei ole enam nii mugav.

Tüükaid ei tohi jätta. Nende kaudu lähevad puu sisse haigused ja ta võib kahjustuda juurteni. Tüügas on nagu käsnn, mis kogub niiskust, aja jooksul pehkib ning mädaneb. Ka vähile meeldib sellisele tüükale kinnituda. Oks tuleb saagida tüve ligidalt ehk oksakrae pealt. Siis hakkab puu jõudsalt ise haava kinni kasvatama.

Haavadele palsamit

Seeneeosed liiguvad kevadel õhus juba esimeste plusskraadidega, kuna on niiske. Eriti palju on haigusetektajaid õhus soojal ja niiskel suvel, nagu näiteks eelmisel aastal. Sellisel ajal saastub haav juba lõikamise ajal.

Eriti mugav on haavad katta haavapeitsiga, mida on lahjendatud piiritusega ja mis ühtlasti ka desinfitseerib. Vaha ei soovita mina üldse kasutada. Tänapäeval on saadaval palju efektiivsemad ja mugavamad vahendid - puupalsam või haavapeits. Ka pookimiseks sobib palsam suurepäraselt. Lõikehaava võib ka värviga katta.

Korralikult lõigatud ja väetatud puud, millele on tehtud ka kahjuritõrjet, on terved ning haigusetektaja neile kahju tegema ei pääse. Seeneeosed võivad puule end küll sättida, aga see on ka kõik. Tüvevähki nakatuvad eelkõige just stressis puud.

Puu vajab väetist

Kui me võtame puult viljad, peame talle toitu vastu andma. Kõige parem, kui puu saab natuke väetist nii kevadel (lämmastikurikast), suvel (fosforirikast) kui sügisel (kaaliumirikast).

Kui sademeid või lumevett on olnud palju, siis jätke kevadine väetamine vahele. Kõige olulisem on juunis-juulis antav suveväetis, mis aitab vilju kasvatada, ning sügisväetis augusti lõpus, mis aitab puul talveks valmistuda.

Head teeb ka orgaaniline väetis: lahjendatud kõrvenõgeseleotis, kanakaka ja kompostmuld.

Palu abi asjatundjalt

Ma armastan õunapuid ja mulle meeldib neid lõigata. Olen võtnud südameasjaks koolitada arukaid viljapuu lõikajaid. Täpsem info minu õppepäevade kohta on aadressil <http://õunapuu.eu/koolitused/>. Koolitusest osavõtt on investeering edaspidiseks, sest viljapuud vajavad hoolduslõikust igal aastal. Viljapuude lõikamine on kunst, mida tasub õppida.

PIRET PIHTJÕE

TASUB TEADA

Õie- või kasvupung

Pilk õunapuule kevadise oksalõikuse ajal aitab prognoosida saaki: kui õiepungi on viljaokstel palju, on lootust sügisel ka õunu saada; on vaid kasvupungad, siis õunu ei saa.

Mida soojemaks lähevad ilmad, seda suuremaks pungad paisuvad. Et okste lõikamisel jääks alles eelkõige mitmesuguses vanuses viljaoksad koos õiepungadega, on vaja teada, milline on õiepung, milline kasvupung.

Õunapuu õiepung (tegelikult küll õisikupung) on segapung, millest moodustuvad nii lehed kui õied ja 1–3 lühivõrset. Õiepungad on värvuselt veidi hõbedased, kujult ümarad, ümara tipuga ja suuremad kui kasvupungad. Asetsevad nad harilikult eri kuhu ja pikkusega viljaokstel. Ühest õiepungast areneb mitu eri ajal puhkevat õit, mis kokku moodustavad sarikja õisiku.

Kasvupungadest arenevad ainult võrsed ja lehed. Nad on veidi väiksemad ja saledamad, värvuselt pruunikad ning harilikult teravama tipuga kui õiepungad.

ASTRID LEPIK

Aialeht.ee

ASTRID LEPIK

Kasvupung.

Õisikupung.